

Alfa Aeronautics OÜ
matti.silla@alfaaeronautics.com
Laua tn 4
Saue linn
76505 Harju maakond
Registrikood: 14653042

06.05.2025 nr 11.2-1/25/2092

OTSUS taotluse rahuldamise otsuse kehtetuks tunnistamise ja finantskorrektsiooni tegemise kohta

Riigi Tugiteenuste Keskus (registrikood 70007340, edaspidi *RTK* või *rakendusüksus*) teeb väliskaubandus- ja ettevõtlusministri 09.03.2015 määruse nr 20 „*Starditoetus*“¹ (edaspidi *meetme määrus*) raames otsuse Alfa Aeronautics OÜ (edaspidi *toetuse saaja* või *ettevõtte*) projektile nr 2014-2020.5.01.21-2318 „Tootmisvahendite soetamine ettevõttele Alfa Aeronautics propellerite tootmiseks“ (edaspidi *projekt*).

Rakendusüksus tuvastas, et toetuse saaja on rikkunud talle perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 24 punktiga 1 pandud kohustust tagada projekti elluviimine ettenähtud tingimustel, sh saavutada kavandatud tulemusnäitajad. Sellest lähtuvalt kohaldab rakendusüksus projekti raames makstud kuludele finantskorrektsiooni ja **loeb mitteabikõlblikuks kuluks 19 057,81 eurot, sh toetus 14 858,28 eurot.**

Otsuse tegemise aluseks on haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 64, § 66 lg 2 p-d 1 ja 3, lg 3, § 67 lg 4 p-d 2 ja 3, § 68 lg 2, STS § 8 lg 2 p 6, § 22 lg 3 p 3, § 45 lg 1 p-d 2 ja 3, § 47 lg 3, § 48 lg-d 1 ja 8, § 49 lg-d 1 ja 3, Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ühendmäärus*) § 23 lg 1, meetme määruse § 22 lg 7, § 28 lg 2 p 4, § 30 ning taotluse rahuldamise otsus 23.02.2021 nr 11.2-27/0228 (*taotluse rahuldamise otsus* või *TRO*), samuti projekti raames esitatud maksetaotlused ja aruandlus ning toetuse saajaga peetud kirjavahetus.

1. Toetuse saaja on rikkunud projektis kavandatud tulemuste saavutamise kohustust

1.1. Rikkumise asjaolud

Taotluse rahuldamise otsuse punkti 3 kohaselt oli projekti eesmärgiks *toota propellereid erinevatele lennubahenditele hobidroomidest kuni sõjaväeliste otstarbega lennukitele*². Eesmärgi

¹ Toetuse taotluse esitamise (18.01.2021) ja taotluse rahuldamise otsuse tegemise (23.02.2021) ajal kehtinud redaktsioon, jõust. 28.08.2020.

² Projekti tegevusvaldkond EMTAK 30301 *Õhu- ja kosmosesõidukite jms tootmine*, propellerid, kopteri tiivikud ja liikuvad tiivikulabad.

elluviimiseks kavandati toetusega soetada materiaalsed põhivara³ ning katta tegevjuht-aerodünaamika inseneri palgakulud (august 2021-jaanuar 2022).

Projekti abikõlblikuks maksumuseks kavandati 19 239,58 eurot, millest toetuse saaja omafinantseering pidi olema minimaalselt 4 239,58 eurot ja toetus maksimaalselt 15 000 eurot. Projekti abikõlblikkuse perioodiks määrati 01.02.2021- 31.01.2022⁴, kuid RTK pikendas seda kahel korral⁵ ja lõplikuks abikõlblikuks perioodiks kehtestati 01.02.2021-31.01.2023.

Rakendusüksus on maksnud projekti eesmärkide elluviimiseks ja projekti tulemusnäitajate (*projekti tulemused*) saavutamiseks **toetust summas 14 858,28 eurot**.

Taotluse rahuldamise otsuse punkti 10.3 kohaselt oli toetuse saajal kohustus saavutada järgmised projekti tulemused:

- 1) projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgneva teise majandusaasta (2024, *referentsaasta*) müügitulu 201 989 eurot;
- 2) kaks töötajat projekti abikõlblikkuse perioodile järgneval aastal ning kolm töötajat projekti abikõlblikkuse perioodile järgneval teisel aastal, kellele makstav töötasu on Statistikaameti poolt viimati avaldatud aasta keskmisest brutopalgast vähemalt 50% (vähemalt 703,50 eurot).

Projekti tulemuste täitmise kontrollimisel lähtus RTK toetuse saaja esitatud andmetest ning avalike andmebaaside (äriregister, teatmik.ee, maksu- ja tolliameti avalikud päringud) infost.

2022. aastal oli toetuse saaja müügitulu majandusaasta aruande (edaspidi *MAA*) andmetel 15564 eurot ja see jagunes järgmiselt:

- muu mujal liigitamata kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus (EMTAK 74901) 15 294 eurot;
- õhu- ja kosmosesõidukite jms tootmine (EMTAK 30301) 270 eurot.

2023. aastal oli ettevõtte müügitulu MAA andmetel 2673 eurot, mis saadi kõik tegevusvaldkonnas *muu mujal liigitamata kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus (EMTAK 74901)*.

2024. aastal oleks toetuse saaja TRO punkti 10.3 kohaselt pidanud müügituluks saavutama 201 989 eurot. Meetme määruse § 29 lg 1 p 3 sätestab minimaalseks müügitulu tulemusnäitaja suuruseks vähemalt 80 000 eurot. **RTKle esitatud andmetel oli ettevõtte tegelik müügitulu referentsaastal 5744 eurot** ja see saadi tegevusvaldkonnades *EMTAK 74901 (3194 eurot) ning EMTAK 71121 Inseneritegevused ning nendega seotud tehniline nõustamine (2550 eurot)*.

Referentsaasta müügitulu ei vasta TROs võetud kohustusele ja meetme määruses sätestatud minimaalsele suurusele, seega on müügituluga seotud tulemusnäitaja toetuse saajal saavutamata.

Tööhõivet puudutavad tulemusnäitajad on toetuse saajal samuti saavutamata. Meetme määruse § 29 lg 1 p 1 kohaselt pidi projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgnevast kuust algaval esimesel aastal toetuse saajal olema vähemalt üks töötaja ja teisel aastal vähemalt kaks töötajat, kelle töötasu on aasta keskmisest brutokuupalgast vähemalt 50 protsenti (antud projekti puhul 703,50 eurot).

Abikõlblikkuse perioodi lõppemise kuule järgneval esimesel aastal⁶ oli ettevõttel ajavahemikul 20.02.2023-30.06.2023 üks töötaja. Töötasu arvestati kokku 3119 eurot ja kuu keskmine brutotöötasu ühe töötaja kohta oli ca 260 eurot (jaotatuna terve perioodi peale), nõutud brutopalk

---

³ Erinevad labade tootmise vormid, ahi SNOL60 ja programmeeritav termostaat Omron E5CC-T, tööriistakäru KS tools 515, otsnurklihvija GE 710 Plus, jootejaam kolb+kuum õhk, 3D printer Kobra Plus, autopiloot Pixhawk 6C + PM02 V3, poleerija Makita DPO600Z 6800 RPM akuga, vaakumpump, fotostuudio box HPB-60XD jms.

⁴ TRO punktid 4-7.

⁵ TRO muutmise otsused 19.11.2021 nr 11.2-27/1439 ja 26.07.2022 nr 11.2-27/0714.

⁶ Referentsperiood 01.02.2023-31.02.2024.

703,50 eurot oli tagatud ca 4 kuu vältel. **Abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgneval teisel aastal⁷ ettevõttel töötasu väljamaksed puudusid.**

Rakendusüksus märgib lisaks, et ettevõtte on saanud toetust palgakulude katteks, kuid ei ole selle abil loodud töökohta säilitanud.

Eeltoodust lähtuvalt leiab rakendusüksus, et toetuse saajal jäid väga olulises osas projekti tulemusnäitajad saavutamata ning ta on sellega rikkunud STS § 24 p-s 1, meetme määruse § 26 p-s 2 ja § 29 lg-s 1 ning taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kohustusi.

1.1 Toetuse saaja selgitused ja seisukoht

Toetuse saaja selgitas järelaruandes:

Kahjuks ei ole me suutnud seatud eesmäärke täita peamiselt kolmel põhjusel: ebapiisav rahastus töötajate palkamiseks, vormide tootmise kulude tõus ning COVID-19 pandeemia mõjud.

Esiteks, kuigi toetus kattis tootmisseadmete soetamise kulusid, osutusid töötajate palkamiseks vajalikud vahendid puudulikuks. Propellerite tootmine nõuab kvalifitseeritud spetsialiste, kelle töötasu tase on viimastel aastatel märgatavalt kasvanud. Lisaks seadmetele kulus märkimisväärne osa palgafondi eelarvest vormide projekteerimisele, valmistamisele ning testimisele, jättes tootmise palgafondi napiks. Ootasime, et tootmise käivitamisel tekib piisav tulu, kuid see on veninud oodatust kaugemale.

Teiseks, vormide tootmise hinnad on alates projekti algusest oluliselt tõusnud. 2021. aastal planeeritud eelarve ei arvestanud globaalsete tarneahelate häirete ja toormaterjalide (nt süsinikkiud ja epoksüvaik) hinnatõusuga, mis on otseselt mõjutanud meie kulusid.

Kolmandaks, COVID-19 pandeemia mõjutas projekti ajakava ja ressursse. 2021. ja 2022. aastal esines viivitusi seadmete tarnimisel ning piirangud raskendasid koostööd tarnijate ja potentsiaalsete töötajatega. Kuigi olime optimistlikud, et taastub normaalne tööritm, jäi tootmise käivitamine siiski oodatust aeglasemaks, kuna pidime kohanema uute turutingimustega.

Kokkuvõttes ei ole me suutnud luua nõutud töökohtade arvu ning saavutada vajalikku müügitulu, kuna rahalised vahendid ei ole võimaldanud piisava kiirusega tootmist käivitada ja tööjõudu palgata. Oleme siiski pühendunud projekti jätkamisele ning otsime lisarahastust, et täita kohustused.

1.2 Rakendusüksuse seisukoht ja õiguslik põhjendus

STS § 24 punkti 1 kohaselt peab toetuse saaja viima kavandatud projekt ellu ettenähtud tingimustel ja saavutama projekti tulemused. Meetme määruse § 26 punkt 2 kohustab need tulemused saavutama taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tähtpäevaks.

Taotluse rahuldamise otsuse punkti 9 kohaselt antakse toetust tingimusel, et toetuse saaja täidab kõiki STSis ja meetme määruses sätestatud ja tema suhtes kohalduvaid kohustusi ning kasutab toetust taotluses ning meetme määruses sätestatud toetatavate tegevuste elluviimiseks ja projekti eesmärkide saavutamiseks. TRO punkt 10.3 sätestab täiendavalt, et juhul, kui toetuse saaja ei täida projekti tulemus- ja väljundinäitajaid, on rakendusüksusel õigus toetus tagasi nõuda STS §-s 45 ja meetme määruse § 30 lõikes 4 sätestatud alustel.

Taotluse esitamise ajal kehtinud meetme määruse redaktsiooni kohaselt olid §-s 29 kohustuslikud minimaalselt saavutatavad tulemusnäitajad järgmised:

- 1) hiljemalt projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgnevast kuust algaval esimesel aastal on toetuse saajal vähemalt üks töötaja ja teisel aastal vähemalt kaks töötajat, kelle töötasu on toetuse taotluse esitamise kuupäevale vahetult eelnevas 1. juuliks Statistikaameti avaldatud aasta keskmisest brutokuupalgast vähemalt 50 protsenti;

---

⁷ Referentsperiood 01.02.2024-31.01.2025.

- 2) projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgneva teise majandusaasta müügitulu peab olema vähemalt 80 000 eurot.

Kõnealuse projekti puhul on kavandatud tegevused täies mahus küll ellu viidud, kuid nii tööhõivet kui ka müügitulu puudutavad tulemusnäitajad on väga olulisel määral saavutamata. Rakendusüksus rõhutab, et meetme määruuses sätestatud eesmärkide ja tulemuste saavutamine on väga oluline projektide rahastamise tingimus. Starditoetuse andmise eesmärgiks on aidata kasvupotentsiaaliga⁸ alustavaid ettevõtjaid ja toetuse saamise eelduseks ning oodatavaks tulemuseks on uute, kõrget kasvupotentsiaali omavate jätkusuutlike ettevõtjate võimekus maksta vähemalt kahele töötajale nõutavas suuruses töötasu ning saavutada nõutud tasemel müügitulu. Meetme määruuse § 29 lg 1 p-s 1 sätestatud nn *kahe töötaja* nõue tuleneb eelkõige sellest, et riik on prioriteediks seadnud uute töökohtade loomise⁹ ning et need oleksid tasustatud vähemalt Eesti keskmisel tasemel. Lisaks peab ettevõtte äritegevus olema suunatud kasumlikkusele ja rahvusvahelistumisele. Seega ei saa toetatava projekti juures olla esmatähtis üksnes kavandatud tegevuste elluviimine, vaid oluline on nende tegevuste kaudu jõuda tulemuseni, mis on väljendatud konkreetsete näitajate kaudu (töötajate arv ja müügitulu). **Käesoleval juhul ei ole toetuse saaja nõutud mahus tulemusi saavutanud.**

Antud projekti abikõlblikkuse periood lõppes 31.01.2023. Perioodil 01.02.2023-31.01.2024 oleks toetuse saajal pidanud meetme määruuse kohaselt olema minimaalselt üks töötaja brutotöötasuga 703,50 eurot kuus. Perioodil 01.02.2024-31.01.2025 oleks toetuse saajal pidanud olema sama brutotöötasuga kaks töötajat.

Rakendusüksusele esitatud dokumentide põhjal oli esimesel perioodil ettevõttes üks töötaja, kelle arvestati ca 4 kuu jooksul (ajavahemikul 20.02.2023-30.06.2023) töötasu kokku 3119 eurot ning maksti 3021 eurot. Teisel perioodil ettevõttes palgakulud puudusid ja tööjõumakse ei arvestatud.

Kahel perioodil kokku oli nõutud palgaga (703,50 eurot) töökoht ettevõttes tagatud ainult ca 4 kuu vältel.¹⁰

Eeltoodust lähtuvalt on rakendusüksus seisukohal, et toetuse saajal on tööhõivega seotud tulemusnäitajad täitmata.

Müügitulu osas pole toetuse saaja samuti suutnud nõutud tulemusnäitajat saavutada. Meetme määruuses ettenähtud minimaalse müügitulu 80 000 euro asemel **oli ettevõtte 2024. aasta müügitulu 5744 eurot**, mis saadi tegevusvaldkondades *muu mujal liigitamata kutse-, teadus- ja tehnikaalane tegevus* (EMTAK 74901) ja *Inseneritegevused ning nendega seotud tehniline nõustamine* (EMTAK 71121). Rakendusüksus märgib, et kumbki neist ei ole projektiga seotud tegevusvaldkond (EMTAK 30301).

Toetuse saaja on põhjendanud tulemusnäitajate saavutamata jäämist ebapiisava rahastusega töötajate palkamiseks, vormide tootmise kulude tõusuga ning COVID-19 pandeemia mõjudega. Rakendusüksus selgitab, et ettevõtte ebaõnnestumine majanduskeskkonnas on normaalne ettevõtja risk, mille ta ise võtab. Toetuse andmisega on lahutamatu seotud selle kasutamise tingimused ja tagasinõudmise võimalused, millega ettevõtte toetust taotledes ka nõustus.

Lähtuvalt eeltoodust pole toetuse saaja täitnud STS § 24 p-ga 1, meetme määruuse § 26 p-ga 2 ja § 29 lg 1 ning taotluse rahuldamise otsuses sätestatud kohustust tagada projekti elluviimine ettenähtud tingimustel ja saavutada kavandatud tulemusnäitajad.

⁸ Mõiste *kasvupotentsiaal* on sisustatud §-s 29 toodud kohustuslike tulemusnäitajate kaudu. Meetme määruuse § 4 lg 1 p 1.

⁹ „Ettevõtluse kasvustrateegia 2014-2020“.

¹⁰ Kahel perioodil arvestatud töötasu kokku 3119 eurot /703,50 eurot= 4,4 kuud.

1.3 Rikkumisele kohaldatav finantskorrektsiooni määr 100%

STS § 45 lg 1 p 3 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks või tühistamiseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 (edaspidi *ühissätete määrus*) artikli 143 alusel ja sellega kooskõlas juhul, kui toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust.

Projekti tulemuste saavutamine on üheks toetuse saamise eelduseks, sest toetust antakse tegevustele ja nende elluviimiseks vajalike (abikõlblike) kulude katteks vaid juhul, kui nende koosmõjus saavutatakse projekti tulemus. See on toetuse andmise eeltingimus ja selgelt määratletud toetuse saaja kohustus, mille täitmata jätmisel või ainult osalisel täitmisel on STS § 45 lg 1 p 3 tähenduses negatiivne mõju kulu abikõlblikkusele. STSi seletuskirja kohaselt tuleb kohustuse täitmata jätmise *mõju kulude abikõlblikkusele* mõista ühissätete määruse artikli 85 lg 2 punkti b tähenduses. *Mõju* all peetakse silmas olukorda, kus toetuse saaja ei järgi menetluskorda või ei täida kohustust või nõuet ning täitmata jätmisega kaasnevat kahjusummat ei ole võimalik üheselt võlaõigusseaduse tähenduses tuvastada (näiteks kui kahjustatud on EL konkurentsipoliitikat või rahaliste vahendite säästlikku kasutamise põhimõtet).

STS § 2 p 5 kohaselt on kulu abikõlblik, kui see on ühissätete määruse artikli 65 lg 1 kohaselt kooskõlas riigisiseste ja Euroopa Liidu õigusaktidega. Ühendmääruse § 2 lg 1 kohaselt peab abikõlblik kulu olema põhjendatud, tekkinud ja makstud ning kooskõlas Euroopa Liidu ja Eesti õigusega (Euroopa Liidu õigusaktid, STS, toetuse andmise tingimused, taotluse rahuldamise otsus jne). Seega õigusaktidest toetuse saajale laienevad kohustused ja kulude abikõlblikkus on omavahel seotud niivõrd, kuivõrd toetuse saaja konkreetne tegevus või tegevusetus selliste kohustuste osalisel täitmisel või täitmata jätmisel mõjutab konkreetse projekti kulu abikõlblikkust.

STS § 22 lg 3 p 3 kohaselt tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus täielikult või osaliselt kehtetuks, kui kõrvaltingimusega taotluse rahuldamise otsuse korral kõrvaltingimus ei saabu või seda ei suudeta täita. Taotluse rahuldamise otsuse p 10.3 kohaselt juhul, kui toetuse saaja ei täida projekti tulemus- ja väljundinäitajaid, on rakendusüksusel õigus toetus tagasi nõuda STS §-s 45 ja meetme määruse § 30 lg-s 4 sätestatud alustel. Meetme määruse § 30 lg 4 kohaselt on rakendusüksusel õigus käesoleva määruse §-s 29 sätestatud ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tulemusnäitajate mittesaavutamisel toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda.

Rakendusüksus on tuvastanud, et toetuse saaja ei ole väga olulises osas saavutanud projekti tulemusnäitajaid. Täitmata jäid nii tööhõive kui ka müügituluga seotud nõuded, st tegemist on toetuse saaja kohustuste rikkumisega tulenevalt taotluse rahuldamise otsuse punktist 10.3 ning meetme määruse § 26 p-des 1 ja 2 sätestatud tingimustest. Nimetatud tingimused tagavad, et toetust kasutatakse kehtestatud reeglite kohaselt ja kuna toetuse saaja ei ole neid täitnud (projekt on jäänud ellu viimata), siis ei ole toetust kasutatud eesmärgipäraselt, mistõttu on saanud kahjustada Euroopa Liidu finantshuvid. Tulenevalt eeltoodust on rakendusüksus seisukohal, et antud juhul on põhjendatud toetuse täies ulatuses tagasinõudmine.

Toetuse taotluse rahuldamise otsus on käsitletav haldusaktina, mis seab selle adressaadile kõrvaltingimuseks järgida täpselt otsusest tulenevaid kohustusi. Tulenevalt HMS § 66 lg 2 p-st 3 ja § 67 lg 4 p-st 3 ning taotluse rahuldamise otsuse p-st 10.3 pidi toetuse saajale olema selge, et kohustuse rikkumisega kaasneb haldusaktiga saadava hüve äravõtmine või vähendamine. Sellest tulenevalt ei saa toetuse saaja tugineda usalduse kaitsele, täpsemalt õiguspärase ootuse kaitsele. Kuivõrd antud juhul esinevad HMS § 66 lg 2 p-des 1 ja 3 sätestatud asjaolud, siis on põhjendatud lähtuvalt HMS § 66 lg-st 3 otsuse tagasiulatuvalt kehtetuks tunnistamine.

Lähtuvalt eeltoodust loeb rakendusüksus projekti raames tehtud kulud mitteabikõlblikuks täies mahus summas 19 057,81 eurot, millest toetus on 14 858,28 eurot ja omafinantseering 4199,53 eurot ning tunnistab taotluse rahuldamise otsuse STS § 47 lg 3 kohaselt kehtetuks.

2. Toetuse saaja ärakuulamisõiguse tagamine

Lähtuvalt HMS § 40 lg-st 1 edastas rakendusüksus 11.04.2025 e-toetuste keskkonna kaudu käesoleva otsuse eelnõu toetuse saajale kommenteerimiseks, paludes esitada omapoolne seisukoht ühes võimalike lisatõenditega hiljemalt 24.04.2025.

Rakendusüksus on tähtjaks esitatud vastusega tähelepanelikult tutvunud ja seda analüüsinud.

Toetuse saaja on seisukohal, et otsuse eelnõus ei ole põhjendatud, kuidas on jõutud selleni, et loetakse projekti kulud 100 % ulatuses abikõlbmatuks ning samuti ei ole põhjendatud TRO kehtetuks tunnistamine. Lisaks on otsuse eelnõus kinnitanud, et kavandatud tegevused on ellu viidud, kuid on ebaõiglaselt tuletatud vastavalt ühendmääruse § 2 lõikele 1, et kõik kulud on abikõlbmatud, viidates toetuse saaja tegevusele või tegevusetusele.

Toetuse saaja on nõus, et TRO tulemusnäitajad on jäänud osaliselt täitmata, kuid see pole mõjutanud kulu abikõlblikkust vastavalt ühendmääruse § 2 lõikele 1. Ettevõtte müügitulu on olnud 2022. aastal 15 564 €, 2023. aastal 2 673 € ja 2024. aastal 5 744 €. Kokku 23 981 € ning referentsaasta väärtusest on saavutatud 7 %. Palgafondi kuludeks kokku on olnud abikõlblikkuse perioodil ja sellele järgneval kahel aastal ca 17 440 €, kogubrutopalgaga ca 12 980 € ning perioodil 01.02.2023-31.01.2024, kogubrutopalgaga ca 3 120 €, mis teeb vastavalt meetme määruse § 29 lg 1 p 1 järgi projekti üheks tulemusnäitaja saavutamiseks vähemalt 12 %, sest projekti raames tulnuks minimaalselt selle nõude täitmiseks maksta brutopalka kokku ca 25 330 €. Kui arvestada üldist meetme määruse eesmärki panustada tööhõive kasvule (§ 2 lg 3 p 2) ja vaadelda tervet projekti perioodi, siis on olnud tööhõive kasv peaaegu samas suurusjärgus väljundnäitaja tööhõive nõudega, olles täidetud 51 % ulatuses. Toetuse saaja lisab, et tõenäoliselt oleks ebaproportsionaalne ning ebaõiglane jätta finantskorrektsiooni tehes seda arvestamata. Samuti ei nõustu toetuse saaja otsuses toodud väitega, et toetust pole kasutatud eesmärgipäraselt ning kahjustatud on Euroopa Liidu finantshuve ning hoopis antud otsuse tagajärjel võivad jääda loomata tooted, mis toovad lisandväärtust Eestile ja Euroopa Liidule.

Rakendusüksus märgib, et tulemusnäitajate tuvastamisel ei võeta arvesse abikõlblikkuse perioodil saavutatud müügitulu ega makstud töötasusid. Meetme määruse § 29 lg 1 p-des 1 ja 3 on sätestatud konkreetsed tulemusnäitajate saavutamise tähtajad¹¹. Lisaks märgime, et toetuse saaja on abikõlblikkuse perioodil makstud töötasude osas saanud toetust summas 9619,79 eurot ning toetusega loodud töökohti ei ole suudetud säilitada.

Nagu toetuse saaja ka ise välja toob, on müügituluga seotud tulemusnäitaja saavutatud ca 7 % ja tööhõivega seotud tulemusnäitaja ca 12% ulatuses minimaalselt nõutavatest suurustest. Seega on tulemusnäitajad väga olulisel määral saavutamata. Toetuse saaja märgib selle põhjuseks piisavate finantsvahendite puuduse, kuna tuleb hoida pidevalt tööl inimest, kes tegeleb tootmisega ning inimest, kes suudaks arendada tooteid/tooteprotsessi ning ettevõtet juhtida, mistõttu oli ettevõtte rahaline võimekus 2023. aasta lõpuks selline, et halvenenud majanduskeskkonnas ei olnud võimalik kõike tulemusnäitajate saavutamiseks teha, eriti arvestades tööjõu kasvanud kulusid. Viide kasvanud tööjõukuludele jääb arusaamatuks, kuna ettevõtte tööjõukulud on olnud aastate lõikes langustrendis: 2022.aastal 6 617 eurot, 2023. aastal 3 119 eurot ning 2024. aastal puudusid üldse.

Järgnevalt selgitab rakendusüksus veelkord, miks loetakse antud juhul projekti kulud 100 % ulatuses abikõlbmatuks ning tunnistatakse TRO kehtetuks.

Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 64 lg 2 ja 3 alusel otsustab haldusorgan haldusakti kehtetuks tunnistamise kaalutusõiguse kohaselt, mille teostamisel tuleb arvestada haldusakti andmise ja haldusakti kehtetuks tunnistamise tagajärgi isikule, haldusakti andmise menetluse põhjalikkust,

---

¹¹ Tööhõive tulemusnäitajate puhul abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgnevast kuust alates esimene ja teine aasta ning müügitulu tulemusnäitaja puhul abikõlblikkuse perioodi lõppemisele järgnev teine majandusaasta.

haldusakti kehtetuks tunnistamise põhjuste olulisust ning nende seost isiku osalemisega haldusakti andmise menetluses ja isiku muu tegevusega, haldusakti andmisest möödunud aega ning muid tähtsust omavaid asjaolusid. STS § 45 lg 1 kohaselt tehakse finantskorrektsiooni otsus toetuse vähendamiseks või tühistamiseks. Kui toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust, võib rakendusüksus STS § 45 lg 1 p 3 kohaselt teha otsuse nõuda toetuse saajalt toetus finantskorrelatsiooni alusel osaliselt või täielikult tagasi.

Kordame, et projekti tulemuste saavutamine on üheks toetuse saamise eelduseks, sest toetust antakse tegevustele ja kulude katteks vaid juhul, kui nende koosmõjus tekib projekti tulemus. Kuna tulemuste saavutamine (või muu kõrvaltingimus) on toetuse andmise tingimustes ja taotluse rahuldamise otsusega selgelt määratletud toetuse saaja kohustus, siis on selle kohustuse kui toetuse saamise eeltingimuse täitmata jätmisel või ainult osalisel täitmisel STS § 45 lg 1 punkti 3 tähenduses negatiivne mõju kulu abikõlblikkusele.

STS § 2 p-i 5 kohaselt on kulu abikõlblik, kui see on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 65 lg 1 kohaselt kooskõlas riigisiseste ja Euroopa Liidu õigusaktidega. Ühendmääruse § 2 lg-s 1 täpsustatakse, millisel juhul loetakse kulu abikõlblikuks. Lisaks sellele, et kulu peab olema põhjendatud, tekkinud ja makstud, peab kulu olema ka kooskõlas Euroopa Liidu ja Eesti õigusega (Euroopa Liidu õigusaktid, STS, toetuse andmise tingimused, taotluse rahuldamise otsus jne). Seega õigusaktidest toetuse saajale laienevad kohustused ja kulude abikõlblikkus on omavahel seotud niivõrd kuivõrd toetuse saaja konkreetne tegevus või tegevusetus selliste kohustuste osalisel täitmisel või täitmata jätmisel mõjutab konkreetse projekti kulu abikõlblikkust.

Rakendusüksus peab veelkord vajalikuks rõhutada, et iga projekt, mis saab toetust, peab oma eesmärkidega panustama meetme eesmärkide saavutamisse. Lähtudes starditoetuse eesmärgist aidata kasvupotentsiaaliga alustavaid ettevõtjaid ja toetuse saamise eelduseks ning oodatavaks tulemuseks on uute, kõrget kasvupotentsiaali omavate jätkusuutlike ettevõtjate võimekus maksta vähemalt kahele töötajale nõutavas suuruses töötasu ning saavutada nõutud tasemel müügitulu. Seejuures peab ka ettevõtte äritegevus olema suunatud kasumlikkusele ja rahvusvahelistumisele. Seega ei saa ühegi toetatava projekti juures olla esmatähtis üksnes tegevuste elluviimine, vaid oluline on nende tegevuste kaudu jõuda lõpptulemuseni – eesmärgi saavutamiseni, mida käesoleval juhul ei ole toetuse saaja saavutanud. Kõnealuse projekti puhul on kavandatud tegevused täies mahus küll ellu viidud (nagu punktis 1.3 eelnevalt märgitud), kuid nii tööhõivet kui ka müügitulu puudutavad tulemusnäitajad on väga olulisel määral saavutamata.

Samuti oodatakse starditoetust saanud ettevõttelt otsest mõju Eesti majandusele laiemalt ning tegutsemise jätkamist toetatavas valdkonnas ka pärast projekti perioodi. Võttes arvesse asjaolu, et ettevõtte on puudunud võimekus maksta kooskõlas määruses, sh otsuses, sätestatud tingimustel töötajatele töötasu ning toetuse saaja selgitusi, et „*ei ole suutnud luua nõutud töökohti ning saavutada vajalikku müügitulu*“ siis ei saa RTK hinnangul Alfa Aeronautics OÜ-d pidada jätkusuutlikuks ettevõtteks määruse § 4 punkti 2 mõistes.

Toetuse saamine on sõltuvuses toetuse andmise tingimuste täitmisest, mis omakorda seostuvad projekti eesmärgiga ning eesmärkide saavutamata jäämise korral ei saa kuidagi asuda seisukohale, et toetust kasutati eesmärgipärastel tingimustel. Kuivõrd RTK hinnangul on määruse § 29 lg 1 p-des 1 ja 3 nõutava miinimumtulemuse (kahele töötajale nõutud suuruses töötasu maksmise nõue ja majandusaasta müügitulu nõue) saavutamata jätmise puhul tegemist toetuse andmise tingimuste sedavõrd olulise rikkumisega, siis ei ole põhjendatud kohaldada toetuse osalist tagasinõuet. Arvestades eeltoodut, peab rakendusüksus põhjendatuks ja proportsionaalseks nõuda väljamakstud toetus täies ulatuses tagasi.

Rakendusüksus peab vajalikuks korrata, et lähtudes HMS § 66 lg 2 p-dest 1 ja 3 ja § 67 lg 4 p-dest 2 ja 3 ning otsuse p-s 10.3. seatud tingimusest, mille kohaselt projekti tulemus- ja väljundinäitajate

mittetäitmisel on RTK-l õigus toetus tagasi nõuda, ei saa toetuse saajal olla tekkinud õigustatud ootust otsuse kehtimajäämise ja toetuse tagasinõudmata jätmise osas.

Kuivõrd toetuse taotluse rahuldamise otsus on käsitletav kõrvaltingimusega haldusaktina, mis seab haldusakti adressaadile kõrvaltingimuseks järgida täpselt otsusest tulenevaid kohustusi, peab haldusakti adressaadile eelkõige HMS § 66 lg 2 punktist 3 ja HMS § 67 lg 4 punktist 3 tulenevalt olema ettenähtav haldusakti kõrvaltingimuse rikkumise korral haldusaktiga saadava hüve äravõtmine/vähendamine. Viimasest tulenevalt ei saa toetuse saaja tugineda usalduse kaitsele, täpsemalt õiguspärase ootuse kaitsele. Kuivõrd esinevad HMS § 66 lg 2 punktides 1 ja 3 sätestatud asjaolud, siis on põhjendatud lähtuvalt HMS § 66 lõikest 3 otsuse kehtetuks tunnistamine tagasiulatuvalt ja nõuda välja makstud toetus täies ulatuses tagasi.

3. Otsuse resolutsioon

Võttes arvesse eelkirjeldatud asjaolud ja põhjendused ning tuginedes käesolevas otsuses väljatoodud õiguslikele alustele, rakendusüksus

otsustab:

1. tunnistada kehtetuks 23.02.2021 taotluse rahuldamise otsus nr 11.2-27/0228 tagasiulatuvalt alates otsuse jõustumisest;
2. lugeda projekti raames tehtud kulud mitteabikõlblikuks summas 19 057,81 eurot, millest toetus on 14 858,28 eurot ja omafinantseering 4199,53 eurot;
3. nõuda tagasi käesoleva otsusega mitteabikõlblikuks loetud toetus summas 14 858,28 eurot;
4. toetuse saajal kanda 60 kalendripäeva jooksul alates käesoleva otsuse kehtima hakkamise päevast tagastatav toetus summas **14 858,28 eurot** Rahandusministeeriumi pangakontole:
  - SEB Pank a/a EE891010220034796011 (SWIFT: EEUHEE2X) või
  - Swedbank a/a EE932200221023778606 (SWIFT: HABAE2X) või
  - Luminor Bank a/a EE701700017001577198 (SWIFT: RIKOEE22) või
  - LHV Pank a/a EE777700771003813400 (SWIFT: LHVBE22).Maksekorraldusele märkida **viitenumber 2800082925** ning makse selgituseks märkida projekti number;
5. toetuse saajal tuleb tasuda viivist 0,1% iga toetuse tagasimaksmisega viivitatud kalendripäeva eest, kui toetuse saaja ei tagasta toetust käesolevas otsuses ettenähtud tähtpäevaks, kandes kogunenud viivise käesoleva otsuse resolutsiooni punktis 4 märgitud Rahandusministeeriumi pangakontole.

Kui toetust ei maksta tagasi ettenähtud tähtaja jooksul, annab rakendusüksus selle sundtäitmisele täitemenetluse seadustikus sätestatud korras (STS § 48 lg 8).

Tagasimaksmisele kuuluva toetuse võib põhjendatud taotluse alusel ajatada, kui selle korraga maksmine seab toetuse saaja olulisel määral makseraskustesse. Ajatamisel rakendatakse intressi, mille määr tagastatava toetuse summa järgilt on kuue kuu euribor pluss kolm protsenti aastas (STS § 48 lg 4). Toetuse tagasimaksmise ajatamise taotlus tuleb toetuse saajal esitada rakendusüksusele hiljemalt kümne tööpäeva jooksul finantskorrektsiooni otsuse kättesaamisest arvates (ühendmääruse § 24 lg 1). Reeglina on ajatamisperioodiks üks aasta, kuid põhjendatud juhtudel on võimalik ka pikem ajatamisperiood.

Otsuse peale võib meetme määruse § 6 kohaselt esitada vaide RTK kaudu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile 30 päeva jooksul arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama.

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams
toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Marje Leppik
59174802
marje.leppik@rtk.ee